

Navn på høringsinstans

KUFO

Type høringsinstans

Fagforening

Bispedømmetilhørighet

Ikke relevant

Tilleggsspørsmål 1 fra Kirkerådet:

Utvalget understreker at det er en indre sammenheng mellom de enkeltanbefalingene som legges fram og at de samlet sett utgjør en helhet som er ment å videreføre og styrke sammenhengen og helheten i det pedagogiske arbeidet i Den norske kirke.

Har høringsinstansen en overordnet kommentar til denne helheten i rapporten?

KUFO synes det er flott at det endelig er gjort en evaluering og vurdering av trosopplæringsreformen og at man nå kan se på undervisningsfeltet i kirken som en helhet. Vi trenger en enhetlig sammenheng i kirken. Vi tror at arbeidet med rammeplaner vil gi noe mer helhetlig tenkning for undervisningsfeltet i kirken, slik at det er mulig å kjenne igjen kirken overalt hvor man bor i landet. KUFO er opptatt av kompetanse i undervisningsfeltet, og vi er glade for at dette nå løftes opp og fram. Vi tror også at det på sikt kan bidra til økt kompetanse innenfor teologi og pedagogikk blant våre ansatte, og at det vil være enklere for arbeidsgivere å legge til rette for etterutdanning. Kirken trenger gode medarbeidere som har en kirkefaglig kompetanse og tyngde, og dette har rapporten satt ord på.

Del 1 Mål og innhold:

Formål og overordnet målsetting

1.1. Den norske kirkes målsetting om bredde, systematikk og sammenheng i det pedagogiske arbeidet bør videreføres.

➤ Kapittel 4.1 side 29

➤

Enig

2. Teologisk, ekklesiologisk og pedagogisk grunnlagstenkning

2.1. Det bør legges til grunn en helhetlig og vid forståelse av kirkens pedagogiske arbeid. Det som i dag omtales som trosopplæring, bør integreres i Den norske kirkes helhetlige undervisningsarbeid og -felt.

➤ Kapittel 4.2 side 31

Enig

2.2. Undervisningsfeltet i Den norske kirke bør forankres i en helhetlig og eksplisitt teologisk og pedagogisk grunnlagstenkning som både rommer spesifikke undervisningsaktiviteter og elementer av kirkelig undervisning og læring i andre deler av Den norske kirkes virksomhet.

➤ Kapittel 4.2 side 35

Enig

3. Benevnelse

3.1. Dagens ordning med trosopplæring bør inngå i en helhet og sammenheng med Den norske kirkes undervisningsfelt og benevnes som «Kirkelig undervisning og læring».

➤ Kapittel 4.3 side 37

Uenig

Andre forslag med begrunnelse

-Trosopplæring er mange steder et innarbeidet navn både internt og eksternt for det arbeidet som gjøres med breddetiltakene. Samtidig ser vi at dette ikke rommer hele feltet med undervisning i kirken, fordi trosopplæring pr i dag handler om de punktuelle tiltakene som årskull inviteres inn til. Som et internt begrep på kirkens undervisningstjeneste, ser vi at «Kirkelig undervisning» eller «Kirkelig læring» er et godt samlende begrep. Samtidig ønsker vi at det åpnes opp for at det lokalt kan fortsette å bruke de navnene på undervisningsfeltet som er innarbeidet og kommuniserer godt med folkekirken. Vi opplever at ordet «opplæring» ikke er et godt nok ord som rommer hele undervisningsfeltet.

4. Målgruppe

4.1. Målgruppen for kirkelig undervisning og læring bør omfatte alle døpte og alle interesserte.

➤ Kapittel 4.4 side 39

Enig

4.2. Målgruppen for kirkelig undervisning og læring bør legge livslang læring til grunn og omfatte både barn, unge og voksne.

➤ Kapittel 4.4 side 39

Enig

5. Planverk

5.1. Det bør utarbeides et helhetlig, overordnet planverk for kirkelig undervisning og læring som omfatter en revidert og mer eksplisitt grunnlagstenkning og verdigrunnlag, samt rammeplaner for ulike målgrupper.

➤ Kapittel 4.5 side 40

Enig

5.2. Rammeplanene for de ulike målgruppene bør være på et mer overordnet nivå som dermed gir større lokalt handlingsrom.

➤ Kapittel 4.5 side 40

Enig

5.3. I det helhetlige, overordnede planverket bør det utarbeides rammeplaner for henholdsvis

5.3.1. barn 0–14 år

5.3.2. konfirmasjonstiden

5.3.3. ungdom 15–19 år

5.3.4. voksne

➤ Kapittel 4.5 side 40

Uenig

Andre forslag med begrunnelse

Vi tenker at den mest hensiktsmessige inndelingen for ulike rammeplaner, vil være 0-6 år, 6-14 år, 14-18 år, konfirmanttiden, voksne. Rammeplanen bør være en overordnet plan som ikke legger føring for hva vi må eller skal gjøre lokalt, dette gjelder særlig rammeplanen for voksne. Det bør ikke stilles krav til rapportering for voksne, men dette kan gjennomføres for 0-18 år slik i dag. Vi synes det er et godt grep med en egen rammeplan for konfirmanttiden, og at det er viktig at dette inkluderes i øvrig menighetsarbeid slik at det ikke oppleves som en satellitt i menigheten. Samtidig ser vi at en slik inndeling vil kunne legge stort press på menigheter med få ressurser, og det er derfor viktig for oss at det blir øremerket midler til arbeid for barn og unge slik det er i dag. Vi er bekymret for at arbeidet for undervisning for voksne vil kunne ta vekk arbeidsressurser fra barn og unge, og det er derfor viktig at det gjøres gode avgjørelser lokalt for hvordan

undervisningsfeltet skal organiseres, slik at barn og unge blir ivaretatt og ikke blir prioritert bort til fordel for voksne.

5.4. I stedet for kjernetekster bør undervisningsaktiviteter følge kirkeårssyklusen og tar utgangspunkt kirkeårets tekster, tilhørende salmer og andre kirkemusikalske og -kulturelle uttrykk.

➤ Kapittel 4.5 side 43

Uenig

6. Forholdet mellom lokalt handlingsrom og nasjonal styring

6.1. Den sentrale styringen av undervisningsfeltet bør bli mer overordnet, mens det bør gis større handlingsrom på lokalt nivå innenfor det rammeverket som gis.

➤ Kapittel 4.6 side 44

Enig

Tilleggsspørsmål 2 fra Kirkerådet:

Hvordan bør ordningen for godkjenning av plan for undervisningsfeltet være i fremtiden?

Ordningen bør fortsatt være at plan for undervisningsfeltet sendes til godkjenning hos biskop etter vedtak i menighetsrådet.

Dette vil bevisstgjøre ansatte og menighetsråd i en plan som skal være aktiv og brukes, men det er viktig at dette arbeidet ikke er altfor omfattende slik det er i dag. Samtidig vil det kunne bidra til at planene kan være godt gjennomarbeidet og at de kan dra veksler på hverandre ved at de ansatte på bispedømmekontorene har oversikt over alles planer. På sikt bør en helhetlig menighetsplan også sendes inn til biskopen.

6.2. Ressursbanken og mulighetene for og tilgang til informasjons- og erfaringsdeling, ressurser og materiell bør videreføres og styrkes.

➤ Kapittel 4.6 side 44

Enig

6.3. Arbeidet med digitale, pedagogiske ressurser bør styrkes både på lokalt og sentralt nivå og må ses i sammenheng med Den norske kirkes digitale satsing.

➤ Kapittel 4.6 side 44

Enig

7. Mangfold og likeverd

- 7.1. Perspektivene på mangfold og likeverd bør styrkes i den teologiske og pedagogiske grunnlagstenkingen og tydeligere slå fast alles mulighet til å delta.
- 7.2. Ressursbanken bør gjennomgående tematisere inkludering og universell utforming i undervisningsopplegg og pedagogiske ressurser.
- 7.3. Inkludering og universell utforming bør være tema i kompetansehevende tiltak.

8. Forholdet mellom «bredde» og «kontinuerlig»

- 8.1. Målet om kvalitativ og kvantitativ bredde bør opprettholdes. Breddetiltakene er nødvendig for å nå medlemmene i en folkekirke og tiltakene har skapt vekst og utviklet gudstjenestelivet.

➤ Kapittel 4.8 side 46

Enig

Breddetiltakene gir oss en unik mulighet til å invitere inn til et møte med kirken hvert år, og vi ønsker at dette fortsetter slik at vi kan skape vekst i menighetene. Dette bør først og fremst gjelde for barn 0-14 år.

- 8.2. Det som oppleves som et kunstig og organisatorisk skille mellom tidsavgrensede breddetiltak og kontinuerlig arbeid bør bygges ned. Det bør legges en helhetlig forståelse av og målsetting for kirkelig undervisning og læring til grunn, slik at tiltakene utfyller hverandre. Det bør tas nødvendige grep på alle nivå slik at tiltakene kan ses i sammenheng.

➤ Kapittel 4.8 side 46

Enig

Det er helt nødvendig å tenke hele undervisningsfeltet under ett og bryte ned de unaturlige skillene mellom breddetiltak og kontinuerlige tiltak. Mange har i dag jobbet mye for å knytte dette sammen, og dette arbeidet bør vi fortsette med for å dra nytte av hverandre. I denne sammenheng bør det sees grundig på fordelingen i timeantall for undervisningsfeltet, sammenhengen mellom breddetiltak og kontinuerlige tiltak, og også hvordan økonomiske ressurser skal fordeles.

9. Trosopplæring i hjemmet

- 9.1. Både Den norske kirkes grunnlagstenking og rammeplaner bør eksplisitt omtale og understøtte kirkens undervisning og læring i hjemmet som en naturlig del av undervisningsoppdraget.

➤ Kapittel 4.9 side 49

Enig

9.2. Det bør utarbeides mer materiell som kan understøtte foreldrenes arbeid med kirkelig undervisning og læring i hjemmet, herunder også digitale ressurser.

➤ Kapittel 4.9 side 49

Enig

9.3. Oppfølging av faddere bør styrkes, og det må arbeides fram hensiktsmessige system for å få tillatelse til oppfølging av fadderne som tar nødvendige personvern hensyn.

➤ Kapittel 4.9 side 49

Enig

10. Barnehage/skole-kirkesamarbeid

10.1. Barnehage/skole-kirkesamarbeidet bør utredes nærmere.

11. SFO-satsing

11.1. Det bør satses mer på skolefritidstilbud i regi av Den norske kirke og med utgangspunkt i rammeplan for SFO.

➤ Kapittel 4.11 side 54

Uenig

Vi støtter at det kan satses mer på å utvikle og utnytte SFO-tiden til kirkelige aktiviteter slik det gjøres mange steder. Vi tror at kirken kan være et godt supplement både til SFO for 1.-4.trinn og også for 5.-7.trinn som ikke lenger har SFO. Samtidig ser vi utfordringene ved å lage tilbud i SFO-tiden med utgangspunkt i rammeplanen for SFO da dette er et omfattende arbeid og krever mye ressurser.

12. Samiske perspektiver, samisk trosopplæring og døvekirkenes trosopplæring

12.1. Samiske perspektiver bør være en del av grunnlagstenkning for kirkelig undervisning og læring.

12.2. Kunnskap om det samiske bør fortsatt være en del av den norskspråklige planen.

12.3. Arbeidet med revidering av rammeplan for samisk kirkelig undervisning og læring bør skje parallelt med de andre rammeplanene.

12.4. Planverkets overordnede del (grunnlagstenkningen) bør foreligge på samiske språk.

12.5. I arbeidet med grunnlagstenkningen for kirkelig undervisning og læring bør døves erfaring som minoritet tas med.

12.6. Arbeidet med revidering av rammeplan for kirkelig undervisning og læring for døve bør skje parallelt med de andre rammeplanene.

Eventuelt øvrige kommentarer til del 1

Til punkt 5.4: Kjernetekstene som er plukket ut er gode, og vi ser for oss en kombinasjon av kjernetekster og bruk av kirkeårets tekster. Dette bør være valgfritt ut ifra de ulike forholdene i menighetene. Noen jobber i flere sokn, og da kan det bli krevende å lage egne opplegg for alle kirkeårets tekster inn i ett tiltak. Vi ser også at vi inviterer inn til lite samlinger i kirken i kirkeårets høytider, og ser at det er nødvendig å hente opp igjen høytidstekstene utenfor selve høytiden. Ikke alle trosopplæringstiltak pr. i dag er knyttet opp til en gudstjeneste, og i de tilfellene er det best å bruke kjernetekstene.

Til punkt 9.3: Oppfølging av faddere bør ikke oppleves som kontroll, og vi kan heller bidra med å gi fadderne ressurser de kan bruke for å følge opp sitt fadderansvar. Faddere trenger hjelp til å forstå oppdraget, men vi er redd for at vi vil skremme vekk noen ved å ha en strengere oppfølging. Samisk og muligens andre minoriteter som for eksempel kvensk, bør likestilles med de sentrale dimensjonene og bør integreres i rammeplanen. Det bør legges tilgjengelige ressurser digitalt for undervisningsansatte innenfor dette feltet.

Del 2 Organisatoriske rammer:

13. Plan og rapporteringsverktøy

- 13.1. Sammenhengen mellom plan og rapportering bør styrkes, være både kvalitativt og kvantitativt orientert og i større grad ses på som strategiske verktøy for evaluering og utviklingsarbeid.
- Kapittel 5.1 side 58

Enig

- 13.2. Rapportering på kirkelig undervisning og læring på lokalt plan bør være helhetlig og tverrfaglig.
- Kapittel 5.1 side 58

Enig

- 13.3. Helhetlig menighetsplan bør gjøres obligatorisk på sikt.
- Kapittel 5.1 side 59

Enig

14. Økonomi og tilskuddsforvaltning

- 14.1. Økonomien må sikres i fortsettelsen, minst på det nivået det er i dag.
- 14.2. Det er behov for å utrede mulige endringer i kriteriene for fordeling av tilskuddet til fellesrådene, for eksempel med utgangspunkt i tildeling på grunnbeløp eller pr. døpt, samt ett felles fordelingssystem for kirkelig

undervisning og læring der sentralt finansierte kateketstillinger inngår i ordningen.

- 14.3. Ved mindreforbruk av tildelte midler bør det i større grad kunne være mulig å sette av udisponerte midler for større satsinger og mer langsiktighet i arbeidet med kirkelig undervisning og læring.

➤ Kapittel 5.2 side 60

Enig

Tilleggsspørsmål 3 fra Kirkerådet:

I dag håndteres mindreforbruk forskjellig i de ulike bispedømmerådene. Hvordan bør det håndteres i fremtiden?

Praksisen knyttet til mindreforbruk bør være mer enhetlig enn den er i dag..

- 14.4. Tilskudd til kirkelig undervisning og læring bør ses uavhengig av andre inntektskilder også når det gjelder rapporteringen.

➤ Kapittel 5.2 side 60

Enig

- 14.5. Tilskuddet til lokalkirken bør sendes til fellesrådsnivået for hensiktsmessig ressursutnyttning.

➤ Kapittel 5.2 side 60

Uenig

15. Organisering og ledelse

- 15.1. Det bør sikres tilstrekkelige ressurser til fagutvikling for ansatte på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

- 15.2. Det bør vurderes hvilket nivå som skal utøve den faglige og strategiske ledelsen, om det skal være sokn, fellesråd, prosti eller bispedømme.

16. Stillingstyper, - andel og -benevnelser

- 16.1. Det bør være en stillingsandel på minimum 50 % for å forhindre at det blir for mange små stillinger som arbeider med kirkelig undervisning og læring.

➤ Kapittel 5.4 side 65

Enig

Vi ser at dette kan være vanskelig å gjennomføre, men vi ønsker å støtte opp om at dette er et ønske å få til på sikt. Her bør det også sees på muligheten for samarbeid på tvers av fellesråd, og utvikle samarbeid som allerede er der i dag.

- 16.2. Tjenesteordningene, spesielt for kateket og prest, bør gjennomgås og revideres og det bør samtidig ses på samordning på tvers med tanke på kirkelig undervisning og læring.

➤ Kapittel 5.4 side 65

Enig

Det er behov for å se på tjenesteordning for kateket i sammenheng med stillingen menighetspedagog. Hva betyr det å være leder for undervisningstjenesten sammenlignet med leder for trosopplæringsarbeidet lokalt? Dette bør tydeliggjøres. KUFO mener at det allerede ligger i tjenesteordningen til kateketen å lede undervisningstjenesten. I de tilfeller der det ikke er kateket i menigheten, bør det sees på hvem som leder dette arbeidet.

- 16.3. Samlebetegnelse for kirkelig undervisning og læring og stillinger i kirkelig undervisning og læring bør være «undervisningstjenesten» og «undervisningsansatte».

17. Kompetansekrav og kompetansebehov

- 17.1.1. Det bør arbeides systematisk for at alle som har undervisningsstilling i Den norske kirke har en minimumskompetanse på 30 studiepoeng pedagogikk og 30 studiepoeng kristendomsfag.
- 17.1.2. I en funksjon som kirkelig undervisningsleder bør kompetansekravet være tilsvarende som kompetansekravene til kateketstilling.

➤ **Kapittel 5.5 side 69**

Enig

- 17.1.3. Det bør vurderes å stille krav om praktisk-teologisk (kateketisk) kompetanse på bachelornivå for de som ikke innehar dette.

➤ Kapittel 5.5 side 69

Enig

- 17.2. Satsingen på systematiske kompetanseutviklingstiltak og stipendordninger bør fortsette. Disse er viktige for å styrke ansattes mulighet til å heve formell kompetanse.
- 17.3. Det kontinuerlige pedagogiske utviklingsarbeidet i menighetene bør styrkes gjennom systematisk arbeid med profesjonelle læringsmiljø i undervisningstjenesten, også lokalt (fellesråds-/prostinivå) og regionalt (bispedømmenivå).
- 17.4. Arbeidsgiver må sørge for kontinuerlig kompetanseutvikling innenfor ulike relevante fagområder (slik som sosial-, spesial- og allmenn pedagogikk, digital kompetanse, frivillighet) og legge til rette for tverrfaglig samarbeid om kirkelig undervisning og læring.

18.Frivillighet

- 18.1. Kompetansen på frivillighet bør styrkes hos sentrale nøkkelpersoner i menighetenes stab.
- 18.2. Det bør arbeides med å legge til rette for ulike typer frivillighet.
- 18.3. For å nå målene med kirkelig undervisning og læring bør det arbeides mer med strategisk ledelse av frivillige.

19.Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner

- 19.1. Samarbeidet mellom Den norske kirke og organisasjonene i lys av målene for kirkelig undervisning og læring må fortsatt styrkes.

20. Forskning, evaluering og fagutvikling

- 20.1. Det bør fortsatt satses på forskning på kirkelig undervisning og læring, i rammen av en helhetlig kirkelig FOUI-strategi.

Eventuelt øvrige kommentarer til del 2

Til punkt 13.1: Det er viktig at planen brukes aktivt i langtidsplanlegging i menighetene for utvikling av undervisningsfeltet. Rapporteringen som gjøres i dag er på et minimum som er overkommelig i arbeidshverdagen. Det er usikkert i hvor stor grad vi er flinke nok til og får til å evaluere godt nok. Til tilleggsspørsmål 3 fra kirkerådet: Det er behov for tydelig retningslinjer for bispedømmene. Dette praktiseres ulikt i dag og må være mer enhetlig.

Til punkt 14.5: Vi er redd for at dette vil gjøre at vi mister penger til undervisning på sikt. Det må komme i klartekst hvor pengene kommer inn og hva det skal brukes til. Det er også viktig at det settes av en pott til drift også og at det settes opp gode rammer for økonomi og forvaltning av penger.

Til punkt 16.1: Vi ser at dette kan være vanskelig å gjennomføre, men vi ønsker å støtte opp om at dette er et ønske å få til på sikt. Her bør det også sees på muligheten for samarbeid på tvers av fellesråd, og utvikle samarbeid som allerede er der i dag. Det er mangel på kompetanse i fagfeltet undervisning pr i dag og vi ønsker å tydeliggjøre at det er behov for kompetanse på undervisning for de som skal jobbe med dette feltet.